

Cyfarfod	Y CYNGOR
Dyddiad	5 Rhagfyr 2013
Pwnc	Cynllun Strategol Diwygiedig
Pwrpas yr Adroddiad	Cyflwyno awgrymiadau penodol ynglŷn â diwygio cynnwys y Cynllun Strategol ar gyfer 2013 - 14 yng ngoleuni'r heriau newydd sy'n wynebu'r Cyngor.
Awdur	Y Cyngorydd Dyfed Edwards, Arweinydd y Cyngor

1. Cyflwyniad

- 1.1 Ar 19 Medi 2013, derbyniodd y Cyngor Llawn adroddiad gan y Cyngorydd Peredur Jenkins ar yr her ariannol newydd sydd yn wynebu'r Cyngor. Yn amlwg, mae'r darlun ar union setliad y Cyngor yn dod yn fwy eglur ac yn y cyfarfod llawn o'r Cyngor ar 5 Rhagfyr 2013, bydd rhyw gymaint o wybodaeth fwy pendant ar gael. Ymysg pethau eraill, cytunodd y Cyngor y dylid ail-ymweld â'r Cynllun Strategol i adnabod pa gynlluniau sydd yn hollol angenrheidiol eu cyflawni a pha rai y gellir eu hail ystyried.
- 1.2 Mae hyn yn bwysig am sawl rheswm. Yn gyntaf, gyda'r her enfawr sydd yn ein hwynebu o ran canfod arbedion dros y blynyddoedd nesaf, bydd llawer o amser Aelodau a Swyddogion y Cyngor yn gorfod cael ei roi i ganfod yr arbedion hynny. Felly, mae'n rhaid pwysu a mesur yr amser sydd ei angen i wneud hynny yn erbyn yr amser i weithio ar faterion mwy datblygol. Mae hyn oll hefyd ar adeg o ansicrwydd yn sgil disgwyl adroddiad Comisiwn Syr Paul Williams ar ddyfodol gwasanaethau cyhoeddus yng Nghymru. Yn amlwg, os daw neges glir am ad-drefnu o hwnnw, mae hynny'n dod ag elfen arall i'r darlun, ac un a fydd yn mynd â chryn sylw ac amser dros y blynyddoedd nesaf. Felly, rhaid oedd edrych o'r newydd ar gapasiti'r Cyngor i fynd i'r afael â rhai o'r ymrwymadau yn y Cynllun.

- 1.3 Yn ail, roedd adnoddau ariannol ynghlwm â rhai cynlluniau. Yn amlwg, bydd pwysau enfawr ar adnoddau dros y blynyddoedd nesaf a bydd yn rhaid pwysu a mesur gallu'r Cyngor i fuddsoddi mewn rhai meysydd tra'n ceisio canfod arbedion. Mae'n bwysig cofio y bydd rhaid buddsoddi mewn rhai achosion er mwyn canfod arbedion a rhaid sicrhau bod gan y Cyngor adnoddau digonol i fedru buddsoddi er mwyn arbed.
- 1.4 Mae'r Cabinet wedi bod yn trafod y ddwy elfen hyn ac mae'r trafodaethau wedi ystyried y prosiectau ddylai symud ymlaen, doed a ddel, a'r prosiectau na ellir rhoi unrhyw adnoddau pellach (yn gapasiti nag arian) tuag atynt ar hyn o bryd. Mae'r Fforwm Craffu hefyd wedi trafod y mater ac wedi mynegi pryder y gallai hyn arwain at fethiant i fynd i'r afael â materion allweddol, fel ymateb i Newid Hinsawdd, Tlodi Tanwydd ac Ymgysylltu. Adroddwyd sylwadau'r Fforwm i'r Cabinet.
- 1.5 Yn ogystal â'r ffaith bod y Cyngor yn adolygu ei Gynllun Strategol, fel sydd wedi ei adrodd o'r blaen, bydd angen i'r Cyngor edrych, gyda'i bartneriaid, ar ffyrdd gwahanol o gynnal a darparu gwasanaethau a hefyd dulliau ataliol newydd i leihau neu reoli'r galw am wasanaethau. Yn y cyd-destun hwn, mae angen cynnal 'trafodaeth' gyda dinasyddion Gwynedd am gyfeiriad gwasanaethau cyhoeddus i'r dyfodol.
- 1.6 Mae'r adroddiad hwn yn nodi'r awgrymiadau penodol ynglŷn â diwygio addewidion y Cynllun am yr hyn sy'n weddill o 2013 - 14. O fod wedi cyflawni gwaith asesu a dadansoddi pellach, mae'n bwysig nodi bod y mwyafrif llethol o'r cynigion o'r cynllun gwreiddiol yn parhau yn eu lle. Yn ogystal, llwyddodd y Cabinet i ryddhau adnoddau ariannol er mwyn gwireddu rhai o'r cynigion hynny, hyd yn oed ar adeg pan fo'r Cyngor yn wynebu argyfwng ariannol. Er enghraifft, yn ddiweddar, rhyddhawyd swm o £1.983m o adnoddau unwaith ac am byth i gefnogi gwaith ym maes yr Economi a £400,000 ar gyfer gwaith ar yr agenda Diwygio Lles. Mae'r gwaith o baratoi cynigion ar gyfer 2014 - 15 ymlaen yn mynd rhagddo. Un ffocws pendant yn yr adolygiad hynny yw blaenoriaethu ymhellach a hefyd bod llawer yn fwy disgybledig am wireddu canlyniadau clir a phendant i drigolion allan o'n gwaith.

2. Diwygio'r Cynllun Strategol - Awgrymiadau Penodol:

- 2.1 Cyflwynir isod awgrymiadau penodol ynglŷn â diwygio cynnwys y Cynllun Strategol ar gyfer 2013 - 14 mewn ymateb i'r heriau a nodwyd uchod. Mae'r awgrymiadau hyn yn canolbwyntio ar wneud newidiadau arwyddocaol i gynnwys y Cynllun Strategol ar gyfer 2013 - 14 o safbwynt dileu neu addasu'n sylweddol rhai o'r blaenoriaethau, canlyniadau a chynigion cyflawni.

Blaenoriaeth	GOF3 - AMDDIFFYFN PLANT AC OEDOLION
Newid	Dileu'r cynnig cyflawni: <i>Byddwn hefyd yn datblygu cynigion er mwyn sefydlu natur sefyllfa Amddiffyn Oedolion yng Ngwynedd trwy gynnal adolygiad.</i>
Rheswm Dros y Newid	Oherwydd y sefyllfa gyllidol heriol ni ddaeth y prosiect yma i'r categori uchel yn rhestr yr ail-flaenoriaethu nodwyd gan y Cabinet. Bydd y Panel Strategol Diogelu Plant ac Oedolion yn cymryd trosolwg o waith amddiffyn oedolion o fewn y Sir.

Blaenoriaeth	ECON1 - CRYFHAU GWYTNWCH BUSNESAU A CHADW'R BUDD YN LLEOL
Newid	Dileu y 'Prosiect Tyfu Busnesau Cynhenid' a'r Mesuryddion cysylltiedig.
Rheswm Dros y Newid	Oherwydd y sefyllfa gyllidol heriol ni ddaeth y prosiect yma i'r categori uchel yn rhestr yr ail-flaenoriaethu nodwyd gan y Cabinet. Mae gwaith 2013/14 yn agos at ei gwblhau ac at gyflawni'r addewidion nodir yn y Cynllun Strategol ar gyfer y flwyddyn, ond nid oes adnoddau na chapasiti digonol i'r prosiect barhau yn 2014-17.

Blaenoriaeth	ECON1 - CRYFHAU GWYTNWCH BUSNESAU A CHADW'R BUDD YN LLEOL
Newid	Dileu'r gwaith datblygu cynigion ar gyfer canol trefi a'r maes olyniaeth busnes.
Rheswm Dros y Newid	Nid yw'r sefyllfa gyllidol yn caniatáu ymestyn adnoddau i ddatblygu'r gweithgareddau yma. Bydd gwaith i ddatblygu cynigion ar gyfer cefnogi busnesau traddodiadol y sir trwy gyfnod anodd yn parhau i ddigwydd trwy sylw i e.fusnes ac e.fasnachu, Cerdyn Prynu Lleol Gwynedd a Phrosiect Yma Mae Pethau yn Digwydd.

Blaenoriaeth	AMG1 - HYBU CYFLENWAD ADDAS O DAI AR GYFER POBL LEOL
Newid	Newid uchelgais y 'Prosiect Tai Gwag Nôl i Ddefnydd' o safbwynt y nifer o unedau tai gwag a ddaw nôl i ddefnydd yn ystod 2013-14 o 95 i 54. Yn ogystal, mae cymal wedi ei ychwanegu i nodi y bydd arian wedi ei neilltuo i ddod â 10 o unedau tai gwag ychwanegol yn ôl i ddefnydd yn ystod y Chwarter 1af o 2014-15.

Rheswm Dros y Newid	Mae'r uchelgais wedi ei addasu i adlewyrchu lefel yr adnoddau sydd wedi eu neilltuo i'r prosiect. Mae'r cymal ychwanegol wedi ei gynnwys gan y bydd gwaith paratoadol yn digwydd yn y misoedd nesaf ond na fydd modd dod a'r unedau hyn yn ôl i ddefnydd yn ystod 13/14 oherwydd bod amodau'r grant yn caniatáu hyd at 6 mis i berchnogion y tai wneud gwelliannau a thelir y grant ar gwblhau'r gwaith.
----------------------------	--

Blaenoriaeth	AMG3 - YMATEB I FYGYTHIADAU NEWID HINSAWDD
Newid	Dileu'r flaenoriaeth a'r 3 prosiect cysylltiedig.
Rheswm Dros y Newid	<p>Mae'r Panel Cyflawni wedi penderfynu nad yw'n flaenoriaeth yn dilyn y broses o ail flaenoriaethu'r Cynllun Strategol.</p> <p><i>Prosiect Ymatebion i fygythiadau newid hinsawdd yn y tymor hir wedi eu hadnabod - Bydd elfennau o'r gwaith yn derbyn sylw fel rhan o'r gwaith o ddatblygu'r Cynllun Datblygu Lleol beth bynnag ond ar gyfer tymor byrrach. Gellir pigo'r elfennau mwy hir dymor i fyny mewn Cynllun Strategol yn y dyfodol.</i></p> <p><i>Prosiect Ymateb i Fygythiadau Newid Hinsawdd (Cynnydd yn y nifer o drigolion sy'n byw mewn ardaloedd a risg uchel o lifogydd hefo 'cynllun' i ymateb i achlysuron o lifogydd) - Prosiect i ddigwydd y tu allan i'r Cynllun Strategol gan ofyn i'r gwasanaeth wneud beth y gall o fewn yr adnodd sydd ganddo. Fodd bynnag, nodir y dylai'r Arweinydd Prosiect amlygu unrhyw risgiau a gyfyd neu os ydym yn debygol o fod yn gweithredu yn groes i'r gyfraith i'r Panel Cyflawni ar gyfer sylw os bydd angen.</i></p> <p><i>Prosiect Ymateb i Fygythiadau Newid Hinsawdd (Gwella gallu'r Cyngor i ymateb er mwyn cynorthwyo trigolion i ddelio gyda sgil effeithiau achlysuron o lifogydd) - Gollwng y prosiect hwn gan adael i'r gwasanaeth wneud yr hyn y gall fel rhan o waith cynllunio argyfwng y Cyngor.</i></p>

Blaenoriaeth	CC2 - LLEIHAU EFFAITH TLODI AC AMDDIFADEDD
Newid	Dileu Canlyniad: <i>Mwy o unigolion a chymunedau bregus yn derbyn cefnogaeth briodol i symud ymlaen.</i> Dileu Gweithgaredd: <i>Gosod y sail ar gyfer sefydlu trefn gydlynus i ddarparu cefnogaeth i unigolion a chymunedau bregus, ynghyd â chynlluniau cymdeithasol priodol i gynorthwyo pobl i gael dau ben llinyn ynghyd.</i>
Rheswm Dros y Newid	Mae lleihau effaith tloidi ac amddifadedd yn parhau'n flaenoriaeth. Ond, mae angen rhoi mwy o bwyslais eleni ar ymateb i'r agenda diwygio lles oherwydd effaith uniongyrchol y newidiadau hyn ar rai o drigolion y Sir.

Blaenoriaeth	CC4 - HYBU BALCHDER A CHYFRIFOLDEB CYMUNEDOL
Newid	Dileu'r cynnig cyflawni: <i>Cynnal peilot balchder cymunedol mewn ardaloedd er mwyn dysgu beth sydd yn gweithio.</i>
Rheswm Dros y Newid	Mae'r Panel Cyflawni wedi penderfynu y dylid dileu'r prosiect gan fod pwyslais y prosiect bellach ar ganfod dulliau o leihau galw a dibyniaeth y cyhoedd ar wasanaethau'r Cyngor drwy hyrwyddo gweithgareddau cymunedol yn hytrach na'r elfen amgylcheddol o'r peilot balchder cymunedol.

- 2.2 Cyflwynir copi o'r Cynllun Strategol diwygiedig fel atodiad i'r adroddiad hwn, er gwybodaeth yn unig. Fe wêl Aelodau fod y Cynllun Strategol yn cynnwys mân newidiadau ac addasiadau eraill. Nid ydynt wedi eu rhestru uchod gan nad ydynt yn cael effaith sylweddol neu arwyddocaol ar yr addewidion a'r cynnwys ar gyfer 2013 - 14.

3. Argymhelliad

- 3.1 Gofynnir i'r Cyngor gytuno i'r awgrymiadau a gyflwynwyd uchod ynglŷn â diwygio cynnwys y Cynllun Strategol ar gyfer 2013 - 14 a mabwysiadu'r fersiwn diwygiedig o'r Cynllun Strategol.